

PATVIRTINTA
Kelmės rajono
savivaldybės tarybos
2016 m. spalio 27 d.
sprendimu Nr. T-335

**Kelmės rajono 2016–2025 metų
Kūno kultūros ir sporto
Strategija**

KELMĖ

2016

Turinys

1. Strategijos santrauka.....	3
2. Bendrosios nuostatos.....	4
3. Aplinkos analizė.....	4
4. Gyventojų fizinis aktyvumas.....	4
5. Gyventojų socialinis elgesys.....	5
6. Stiprybės, silpnybės, galimybės, grėsmės.....	6
7. Strateginės išvados.....	7
8. Tikslai, uždaviniai.....	7
9. Strategijos įgyvendinimo kontrolė.....	10
10. Baigiamosios nuostatos.....	10

I SKYRIUS

STRATEGIJOS SANTRAUKA

<p>I. STRATEGINIS TIKSLAS – sudaryti palankias aplinkos sąlygas visų Kelmės rajono gyventojų socialinių grupių fiziniam aktyvumui skatinti, sveikatai stiprinti ir išsaugoti, laisvalaikio užimtumui ir gyvenimo kokybei gerinti, talentingiems sportininkams išaiškinti ir jų meistriskumui nuosekliai ugdyti.</p>	
<p>II. TIKSLAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI</p>	
<p>1 tikslas Nuosekliai didinti visuomenės suvokimą, kad fizinis aktyvumas, sportiškumas yra asmens darnos prielaida ir visuotinė vertybė, populiarinti fizinį aktyvumą įvairiuose gyventojų sluoksniuose, vykdyti veiksmingą stebėseną ir siekti, kad fizinis aktyvumas taptų bendrosios kultūros dalimi.</p>	<p><i>Rezultatų kriterijai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savarankiškai sportuojančių ir besimankštinančių gyventojų dalis Kelmės rajone padidės. 2. Organizuotai sportuojančių gyventojų dalis Kelmės rajone padidės (nuo gyventojų sk. 2015 m. – 21 proc.). 3. Gyventojų fizinio aktyvumo analizę atlieka Kelmės sveikatos biuras (kasmet).
<p>2 tikslas Tobulinti kūno kultūros ir sporto viešojo administravimo struktūrą, plėtoti bendradarbiavimą su nevyriausybinėmis sporto organizacijomis ir privačiu sportinės veiklos sektoriumi. Sudaryti teises ir ekonomines sąlygas universalių sporto klubų, kaip pirminės sporto grandies struktūros, sparčiam vystymuisi.</p>	<p><i>Rezultatų kriterijai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Įsteigtas sporto centras. 2. Sukurta informacinė sistema apie sporto ir sveikatingumo paslaugas teikiančias organizacijas, centrus ir klubus, apie mieste vykstančius sporto renginius ir viešai paskelbta plačiajai visuomenei prieinamose interneto svetainėse, informaciniuose sporto stenduose.
<p>3 tikslas Kelti kūno kultūros ir sporto specialistų kvalifikaciją, skatinti žmoniškųjų išteklių plėtrą didėjančiam socialiniam kūno kultūros ir sporto vaidmeniui užtikrinti ir pačios bendruomenės sveikatingumo, sporto programoms įgyvendinti.</p>	<p><i>Rezultatų kriterijai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atsiras kvalifikacijos kėlimo kursų, visuomenės fizinio aktyvumo skatinimo programų. 2. Padidės aukštos kvalifikacijos sporto specialistų skaičius. 3. Plėtojama 10 strateginių sporto šakų. 4. Padidės organizuojamų sporto varžybų ir tarptautinių (pagal tarptautinių federacijų kalendorius) varžybų (renginių) skaičius.
<p>4 tikslas Sudaryti palankias sąlygas kiekvienam bendruomenės nariui, įvairių amžiaus grupių gyventojų fiziniam ugdymui, sportavimui, sporto paslaugų plėtojimui, didelio meistriskumo sportininkų rengimui ir tarptautinių varžybų vykdymui.</p>	<p><i>Rezultatų kriterijai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seniūnijose įsteigti sporto metodininkų etatai. 2. Visose seniūnijose sukurta minimali sporto infrastruktūra (nuolat atnaujinama). 3. Nutiestas dviračių takas nuo Kelmės iki Tytuvėnų (I etapas – iki Dubysos). 4. Įsteigtas šiaurietiškojo ėjimo klubas (parengti instruktoriai, trasos...).

II SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kūno kultūros ir sporto plėtotės strategija (toliau – Strategija) – tai pagrindinės nuostatos ir jų įgyvendinimo būdai, skirti visų Kelmės rajono gyventojų socialinių grupių fiziniam aktyvumui skatinti, sveikatai stiprinti ir išsaugoti, laisvalaikio užimtumui ir gyvenimo kokybei gerinti, talentingiems sportininkams išaiškinti ir jų meistriškumui nuosekliai ugdyti. Strategija nustato gyventojų fizinio aktyvumo skatinimo, sportininkų ugdymo kryptis Kelmės rajone. Taip pat laikomasi ekologinio požiūrio, t. y. numatoma su sveikata susijusį fizinį aktyvumą skatinti per gyventojų fiziniam aktyvumui palankius aplinkos pokyčius, kurie pasiekiami bendradarbiaujant su sveikatos, sporto, aplinkos, transporto, švietimo institucijomis.

2. Darniam rajono vystymuisi būtinos naujovės ir pokyčiai, kurie skatintų pažangą ir nuolatinį tobulėjimą. Šios Strategijos objektas – Kelmės rajono gyventojų fizinis aktyvumas, su fiziniu aktyvumu susijusi gyventojų sveikata ir jos stiprinimas, aukšto meistriškumo sportininkų ugdymas, teigiamo Kelmės rajono įvaizdžio formavimas.

3. Kūno kultūros ir sporto socialinė svarba, prieinamumas kiekvienam žmogui, atsižvelgiant į kiekvieno jų tikslus ir pokyčius, vis labiau siekiamas tikslas Europos Sąjungoje.

4. Sportavimo įgūdžiai turi įtakos gyvenimo kokybei ne tik dėl sveikatos, bet ir dėl sportinės veiklos poveikio bendruomenės solidarumui, jaunimo socializacijai, apskritai visuomenės saviugdai. Atsižvelgiant į šiuos aspektus Lietuvoje pradedami įgyvendinti socializacijos per sportą projektai ir programos. Sveikatos pamatai dedami vaikystėje, todėl labai svarbu nuo mažens suformuoti sveikos gyvensenos įgūdžius, kurie žmogų lydėtų visą gyvenimą. Tam reikia daug valstybės, tėvų, pedagogų ir pačių vaikų žinių, noro, teigiamo požiūrio į sveikatą kaip vertybę ir kiekvieno atsakomybės už jos saugojimą. Neįgaliųjų sporto plėtra nors ir menkai remiama, bet Lietuvoje jau tampa visuomenės gyvenimo standartu.

5. Kelmės rajono savivaldybės 2016–2025 metų kūno kultūros ir sporto strategija rengiama atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos 2011–2020 metų valstybinę sporto strategiją ir Kelmės rajono savivaldybės 2014–2020 metų strateginį plėtros planą.

III SKYRIUS

APLINKOS ANALIZĖ

PIRMASIS SKIRSNIS

GYVENTOJŲ FIZINIS AKTYVUMAS

5. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, žmogaus sveikatą 50 proc. lemia gyvenimo būdas, 20 proc. – genetika, paveldimumas, 20 proc. – aplinka ir 10 proc. – medicina. Todėl fizinis aktyvumas, kaip viena iš sveikos gyvensenos sąlygų, pripažįstamas ir kitų sveikatos, švietimo, jaunimo organizacijų. Vaikų biologinį judėjimo poreikį užtikrinantis fizinis aktyvumas yra mažiausiai viena valanda kasdien. Nepakankamas fizinis aktyvumas, t. y. mažesnis negu 5 dienos per savaitę po 1 val., 2014 m. buvo būdingas 50,4 proc. Lietuvos berniukų ir 64,4 proc. mergaičių.

6. Sportavimas, reguliari mankšta yra veiksmingiausias būdas puoselėti sveikatą, bendrą savijautą. Suaugę žmonės turėtų būti fiziškai aktyvūs vidutiniu intensyvumu mažiausiai pusę valandos keturias dienas per savaitę arba dar geriau – kasdien. Tai minimalus biologinį judėjimo poreikį patenkinantis fizinis aktyvumas, kuris užtikrina normalią pagrindinių organizmo funkcinių sistemų veiklą. Tačiau jis toli gražu nepakankamas, siekiant ženklesnio poveikio sveikatai. Vertinant Lietuvos kūno kultūros ir sporto padėtį būtina pažymėti, kad daugelis minėtų tendencijų atsispindi ir Kelmės rajone, turi įtakos rajono kūno kultūros ir sporto sistemai.

7. Kelmės rajone per metus surengiama apie 1000 įvairių sporto varžybų, veikia 12 sporto klubų, yra daugiau kaip 6 tūkst. sportuojančiųjų (21 proc. rajono gyventojų). Pastebimas teigiamas poslinkis – gausėja sportuojančiųjų sporto klubuose.

ANTRASIS SKIRSNIS

GYVENTOJŲ SOCIALINIS ELGESYS (VEIKSNIAD)

8. Siekiant įvertinti Kelmės rajono savivaldybės gyventojų bendruomenės sveikatą ir įgyvendinti Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos programą, Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras atlikto atrankinį suaugusių žmonių gyvensenos ir sveikatos netolygumų tyrimą, kurio metu paaiškėjo, kad gyventojų sveikatos būklė – vidutiniška. Vienas iš svarbiausių sveikos gyvensenos veiksnių – fizinis aktyvumas. Nors daugumos Kelmės rajono savivaldybės gyventojų fizinis pajėgumas yra gana geras, tačiau 40 proc. apklaustųjų fiziškai neaktyvūs, tiek pat (40 proc.) tik kartą per savaitę fiziškai aktyvūs. Jaunesni respondentai yra fiziškai aktyvesni nei vyresni.

9. 90 proc. apklaustų gyventojų rečiau ar dažniau vartoja alkoholį ir tik dešimtadalis apklaustųjų visai nevartojo alkoholio (dauguma – vyresnio amžiaus asmenys). Dažniausiai vartojami silpnieji alkoholiniai gėrimai.

10. Rūko arba rūko retkarčiais beveik ketvirtadalis respondentų. Daugiausia rūko jaunesnio amžiaus asmenys iki 29 metų (35 proc.), dažniau – vyrai (38 proc.). Asmenys, įgiję pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą, rūko dažniau nei turintys aukštąjį išsilavinimą. Dauguma (67 proc.) apklaustų rūkančių asmenų rūko kasdien. Pusė apklaustųjų norėtų mesti rūkyti.

11. Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Visuomenės sveikatos institutas 2013 metais atliko Lietuvos gyventojų mitybos įpročių tyrimą. Tyrimas atliktas visoje šalies teritorijoje, taip pat ir Kelmės rajone. Nors dauguma (60 proc.) dalyvavusių tyrime Kelmės rajono savivaldybės gyventojų teigė, kad jų svoris normalus, tačiau daugiau nei trečdalis (36 proc.) svoris per didelis. Statistikos informacijos centro duomenimis, 2014 metais Lietuvoje atsvarį turinčių asmenų skaičius buvo 38 182, iš jų – 7 887 vaikai, t. y. apie 7 proc. Lietuvos vaikų buvo nutukę.

TREČIASIS SKIRSNIS

STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS, GRĖSMĖS

12. Pateiktoje stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizės lentelėje apibendrinama Kelmės rajono sporto esama būklė ir ateities tendencijos.

Stiprybės	Silpnybės
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gerai dirba Kelmės vaikų ir jaunimo sporto mokykla. 2. Sporto klubai, kitos nevyriausybinės organizacijos vis aktyviau organizuoja sporto renginius. 3. Kelmės rajoną garsina sporto žaidimų komandos (tinklinio, futbolo, žolės riedulio, krepšinio). 4. Prie rajono švietimo įstaigų veikia ir vis gerėja sporto infrastruktūra. 5. Miestas turi puikų parką, stadioną, kelias plažo tinklinio aikšteles, Kražantės upės rekreacinę zoną, pliažus, kurie gali būti sėkmingai panaudoti gyventojų fizinio aktyvumo ir sporto reikmėms. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kūno kultūra ir sportas iš savivaldybės biudžeto finansuojami nepakankamai. 2. Įrengtos aikštelės jau turi būti atnaujintos, o tam trūksta lėšų. 3. Per mažai privačių investicijų į sporto infrastruktūros plėtros programas ir projektus, nenustatyti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo sporto srityje principai. 4. Sporto ir rekreacinių įrenginių stygius, patrauklių, šiuolaikiškų fizinio aktyvumo įrenginių stoka rekreacinėse zonose, darbo vietose ir švietimo įstaigose.

6. Kelmės ir Tytuvėnų miestuose sporto salių užimtumas labai didelis.	5. Sporto bazių trūkumas neleidžia tinkamai gyventojams teikti fizinio aktyvumo ir sveikos gyvensenos paslaugų. 6. Neužtenka turimo transporto sportininkams nuvežti į varžybas. 7. Kelmės mieste nėra baseino.
Galimybės	Grėsmės
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kelmės rajono sporto strategijos sukūrimas leis iš esmės pagerinti kūno kultūros ir sporto plėtrą, propaguos gyventojų fizinį aktyvumą, sveikatingumą ir rekreacinį sportą, kels talentingų jaunuolių sportinį meistriškumą. 2. Atnaujinta ir išplėtotą sporto infrastruktūra užtikrins didesnės gyventojų dalies fizinį aktyvumą, sveiką gyvenseną, gerins gyvenimo kokybę, mažins sergamumą, taip pat mažins antsvorio turinčių ir nutukusių žmonių skaičių. 3. Vykdamas fizinio aktyvumo projektus: mokinių olimpinį festivalį, seniūnijų sporto žaidynes, neįgaliųjų ir jaunimo sporto žaidynes, atsirado galimybių daug daugiau jaunimo ir vyresnių gyventojų įtraukti į kūno kultūros pratybas, klubinę veiklą. 4. Mieste pastačius sporto centrą vyktų daugiau varžybų, miestas būtų patrauklesnis, žinomesnis, būtų plėtojamos sporto turizmo paslaugos. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kelmės rajono savivaldybė skiria nepakankamai lėšų formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigoms jaunimo fiziniam aktyvumui ugdyti – nesudaroma sąlygų kokybiškai įgyvendinti jaunimo fizinio ugdymo programą. 2. Nevykdomas Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo 17 straipsnis dėl trijų kūno kultūros pratybų per savaitę. 3. Neišnaudojamos visos kūno kultūros ir sporto sektoriaus galimybės visuomenės laisvalaikio užimtumui, sveikatai ir darbingumui stiprinti. 4. Nedidėjantis seniūnijų aktyvumas neleidžia iš esmės pakeisti gyventojų požiūrį į sveiką gyvenseną, fizinį aktyvumą. 5. Nėra galimybių į sporto renginius, varžybas atvykstančius sportininkus apgyvendinti Kelmės mieste.

KETVIRTASIS SKIRSNIS STRATEGINĖS IŠVADOS

13. Gyventojų fizinį nejudrumą lemia trys veiksniai: asmeniniai, pavyzdžiui: požiūris į fizinį aktyvumą, motyvai būti aktyviam; mikroaplinka, kurioje žmonės gyvena, mokosi ir dirba, poveikis fiziniam aktyvumui; makroaplinka, bendrosios socioekonominės, kultūrinės ir aplinkos sąlygos.

14. Būtina didinti kūno kultūros ir sporto vaidmenį visuomenėje, ugdyti suvokimą, kad sveika gyvensena ir sportas yra neatsiejami nuo gyvenimo kokybės, stiprinti sporto socialinį prestižą ir jo bendruomenines funkcijas, užtikrinti lygias galimybes visų visuomenės grupių, sluoksnių žmonėms dalyvauti sporto programose ir naudotis sporto paslaugomis.

15. Fizinio aktyvumo pasirinkimas turi būti integruotas į gyventojų kasdienybę taip, kad būtų lengva, natūralu ir norima jį pasirinkti. Aktyvumas turi būti skatinamas ne tik organizuotai sportuojant, bet ir didinant fizinio aktyvumo galimybes žmonių gyvenamoje aplinkoje, sudarant sąlygas, ypač jaunimui, dalyvauti malonumą teikiančiose kūno kultūros ir sporto pratybose pagal kiekvieno poreikius, galimybes ir motyvaciją.

16. Administracinė kūno kultūros ir sporto pertvarka turi būti tikslinga, kad per kūno kultūros ir sporto plėtrą būtų siekiama didesnės visuomeninės sanglaudos ir bendro gyvenimo kokybės augimo, nepriklausomai nuo socialinės veiklos, subjekto nuosavybės formos arba jo institucinės priklausomybės, taip pat būtų remiami ir finansuojami visi sporto klubai, seniūnijų kūno kultūros renginiai, skatinamas bendruomenės sportinis aktyvumas.

17. Būtina žmogiškųjų išteklių plėtra didėjančiam socialiniam kūno kultūros ir sporto vaidmeniui užtikrinti, savivaldybės institucijose ir įstaigose dirbančių sporto specialistų, trenerių įtraukimas į programos „Sportas visiems“ įgyvendinimą.

18. Kūno kultūra ir sportas – dinamiška veiklos sritis, todėl informacijos kokybė neretai tampa labai svarbiu veiksmu, lemiančiu veiklos rezultata. Būtinai efektyvios permainos informuojant rajono visuomenę apie sveiką gyvenimo būdą ir judėjimo poveikį sveikatai, tikslinga sukurti modernią informacinę sistemą.

19. Būtina bazinės infrastruktūros plėtra visuotiniam sportavimui skatinti poilsio zonose, švietimo įstaigų sporto bazių renovacija. Būtina sudaryti patrauklias sąlygas privačiam verslui investuoti į sporto plėtrą, parengti šios strategijos uždaviniams įgyvendinti skatinimo priemonių planą.

20. Būtina sudominti ir įtraukti į masiškus sporto renginius (įvairūs bėgimai, šiaurietiškasis ėjimas, dviračių žygiai) ne tik jaunimą ir vaikus, bet ir vyresnio amžiaus rajono gyventojus.

IV SKYRIUS

TIKSLAI, UŽDAVINIAI

20. Strategijai įgyvendinti keliami 4 tikslai:

20.1. ***1 tikslas.*** Nuosekliai didinti visuomenės suvokimą, kad fizinis aktyvumas, sportiškumas yra asmens darnos prielaida ir visuotinė vertybė, populiarinti fizinį aktyvumą

įvairiuose gyventojų sluoksniuose, vykdyti veiksmingą stebėseną ir siekti, kad fizinis aktyvumas taptų bendrosios kultūros dalimi.

20.1.1. Uždaviniai:

20.1.1.1. tobulinti sveikos ir sportiškos gyvenimosi propagavimą rajone per informavimo priemonių sistemą;

20.1.1.2. sudaryti geresnes materialines sąlygas kūno kultūros ir sporto prestižui rajone didinti;

20.1.1.3. numatyti prizinį fondą aktyviausiems programos „Sportas visiems“ puoselėtojams, aktyviausiems sporto klubams paskatinti;

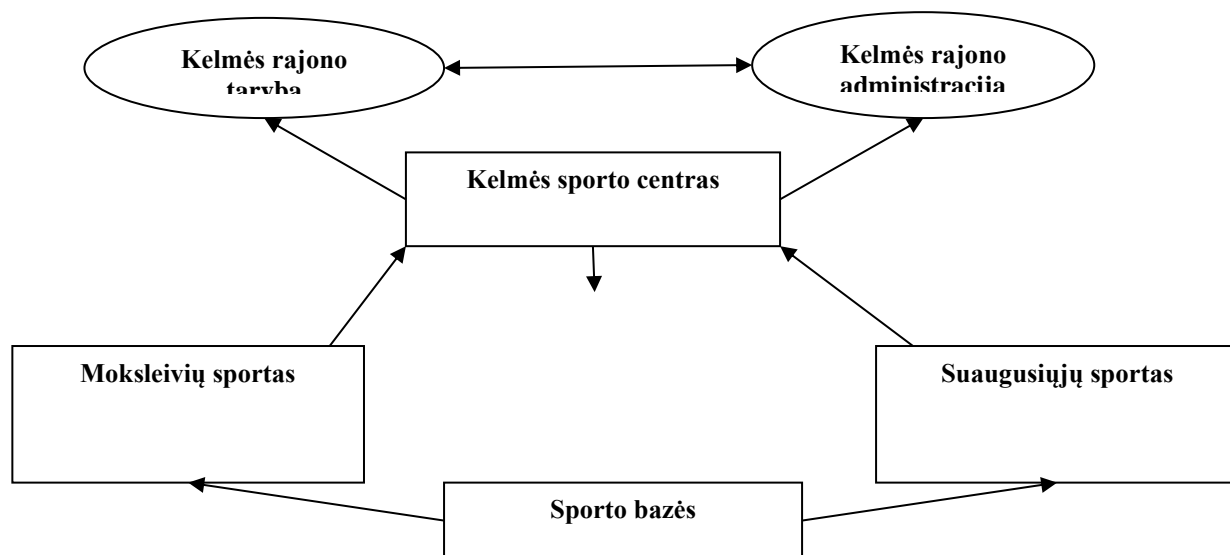
20.1.1.4. sudaryti palankias sąlygų privačiam verslui, investuojančiam į viešosios kūno kultūros ir sporto infrastruktūros kūrimą (atleisti nuo žemės ir turto mokesčio).

20.2. **2 tikslas. Tobulinti kūno kultūros ir sporto viešojo administravimo struktūrą.**

20.2.1. Uždaviniai:

20.2.1.1. plėtoti visų valdymo sričių, susijusių su kūno kultūros ir sporto socialinėmis funkcijomis, tarptautinį bendradarbiavimą.

KELMĖS RAJONO KŪNO KULTŪROS IR SPORTO BENDROJI STRUKTŪRINĖ SCHEMA

20.3. **3 tikslas. Kelti kūno kultūros ir sporto specialistų kvalifikaciją, skatinti žmoniškųjų išteklių plėtrą didėjančiam socialiniam kūno kultūros ir sporto vaidmeniui užtikrinti ir pačios bendruomenės sveikatingumo, sporto programoms įgyvendinti.**

20.3.1. Uždaviniai:

20.3.1.1. skatinti, kad talentingi jaunuoliai pasirinktų studijuoti kūno kultūros mokytojo ar trenerio specialybę;

20.3.1.2. kurti naujas kūno kultūros ir sporto specialistų darbo vietas seniūnijose;

20.3.1.3. įtraukti sporto veteranus į programos „Sportas visiems“ ir kitų socialinių sporto programų įgyvendinimą;

20.3.1.4. aktyviau plėtoti tam tikrų socialinių grupių (neįgaliųjų, moterų, pagyvenusių žmonių) kūno kultūrą ir sportą;

20.3.1.5. skatinti sporto federacijų ir savivaldybės partnerystę planuojant sporto infrastruktūros plėtrą, sistemingai organizuojant kūno kultūros ir sporto renginius (varžybas, žaidynes, festivalius) vietos bendruomenėms, globojant nuolat veikiančių sporto klubų veiklą ir naujų steigimąsi.

20.4. 4 tikslas. Sudaryti palankias sąlygas kiekvienam bendruomenės nariui, įvairių amžiaus grupių gyventojų fiziniam ugdymui, sportavimui, sporto paslaugų plėtojimui, didelio meistriškumo sportininkų rengimui ir tarptautinių varžybų vykdymui.

20.4.1. Uždaviniai:

20.4.2.1. plačiau pritaikyti rajono gamtines ir rekreacines sąlygas masiniam sportui;

20.4.2.2. siekti įrengti naujų dviračių takų, pėsčiųjų takų, sporto aikštelių;

20.4.2.3. nuolat atnaujinti ir plėtoti rajono sporto infrastruktūrą.

V SKYRIUS

STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KONTROLĖ

21. Kiekvienais metais Savivaldybės tarybai pateikiama sporto ataskaita, kuri užtikrina sporto strategijos įgyvendinimą.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Strategijos įgyvendinimas leis gerinti rajono gyventojų sveikatą ir gyvenimo kokybę. Strategijoje nustatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti siūloma parengti naujas arba pratęsti ir patobulinti anksčiau vykdytas programas, kurių asignavimų valdytoja yra Kelmės rajono savivaldybė.
